

Найбільше клінічне значення ЗПП мають його естетичні наслідки. Як правило, це зміна дентофасіальної гармонії: квадратний вигляд коронок, оголення ясен під час посмішки, згладжена ясенна фестончастість.

Диференційовану діагностику ЗПП треба проводити з гіпертрофією ясенної тканини, вертикальним верхньощелепним ростом, зубоальвеолярною екструзією, короткою верхньою губою та її гіперактивністю, або їх комбінацією. Проводиться оцінка губ пацієнта в спокої та під час посмішки. Якщо спостерігається надмірна демонстрація ясен, коли пацієнт природно посміхається, необхідно оцінити довжину й рухомість верхньої губи. Звичайна динаміка верхньої губи має перехід від 6 до 8 мм від спокою до повної посмішки й до 10 мм при гіпермобільності губи. Клінічний огляд має включати оцінку будь-якої стертості верхніх різців, щоб унеможливити компенсаторне прорізування (зубоальвеолярна екструзія).

Комплексний підхід до лікування пацієнтів із ЗПП включає врахування періодонтальних втручань, реставраційних маніпуляцій і ортодонтичного лікування.

Отже, змінене пасивне прорізування – це незвичайна фізіологічна варіація морфології зубоясенного комплексу, яка призводить до естетичних недоліків і розглядається як фактор ризику захворювань тканин пародонта. Тому, плануючи ортодонтичне лікування, необхідно враховувати наявність зміненого прорізування зубів, а корекція зубощелепних аномалій мусить мати інтеграційний характер.

Гаджула Н.Г., Горленко І.М., Погоріла А.В., Квірікашвілі А.М.

СПОСІБ ЛІКУВАННЯ ХРОНІЧНОГО ПЕРІОДОНТИТУ З ВИКОРИСТАННЯМ УЛЬТРАЗВУКУ Й ПОЛІКОМПОНЕНТНОГО ГЕЛЮ

Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова, Вінниця, Україна

Мета дослідження: вивчити ефективність лікування хронічного періодонтиту за поєданого застосування ультразвукової обробки системи кореневих каналів і полікомпонентного гелю за результатами клініко-рентгенологічного дослідження.

Матеріали й методи. Ендодонтичне лікування 24 зубів із деструктивними формами хронічного періодонтиту провели у 22 пацієнтів віком 25-45 років, які були рівномірно розподілені на 2 групи – основну й порівнювальну. Лікування виконували за 2 відвідування. В основній групі пацієнтів на першому відвідуванні здійснювали інструментальну обробку кореневих каналів технікою Crown-down, медикаментозну – 3% розчином гіпохлориту натрію й 15% розчином ЕДТА. Кореневі канали обробляли ультразвуком у поєднанні з гелем «Jen-MetroHeCoг» («Джен Дентал», Україна) за допомогою апарата Suprasson SP 4055 («Saatelec Sas Acteon Division», Франція). У кореневі канали вносили гель «Jen-MetroHeCoг», активними компонентами якого є метронідазолу бензоат, хлоргексидину діацетат 2%, гідрокортизону ацетат; ізолювали стерильною ватною кулькою, зуб герметично закривали тимчасовою пломбою з цементу на 2-3 дні. На другому відвідуванні кореневі канали обробляли ультразвуком із гелем «Jen-MetroHeCoг», проводили повторну механічну й медикаментозну обробку, пломбували латеральною конденсацією гутаперчі й силером «Acroseal» («Septodont», Франція). У групі порівняння після інструментальної обробки кореневих каналів технікою Crown-down виконували іригацію каналів за протоколом ендодонтичного лікування: 15% розчин ЕДТА → 3% розчин гіпохлориту натрію → стерильний фізіологічний розчин → 2% розчин хлоргексидину. У канали вносили хлоргексидину гель 2% і закривали тимчасовою пломбою на 2 дні. За позитивної динаміки лікування кореневі канали пломбували методом латеральної конденсації гутаперчі й силером Acroseal «Septodont». Ефективність лікування оцінювали за результатами клініко-рентгенологічного дослідження одразу після пломбування кореневих каналів, через 3, 6, 12 місяців.

Результати. На контрольних оглядах після пломбування кореневих каналів у основній групі пацієнтів ускладнення виявляли в 1/12 (8,33%) випадків, у порівнювальній – у 4/12 (33,33%). Больові відчуття при накушуванні на зуб і невеликий набряк м'яких тканин швидко зникли після 2-3 сеансів УВЧ-терапії. Через 3 місяці на контрольних рентгенограмах пацієнтів обох груп повного зникнення вогнища деструкції кістки не спостерігали, у більшості випадків діагностували часткове відновлення періапикальної ділянки; у 2 пацієнтів порівнювальної групи збільшилися розміри вогнища деструкції. Через 6 місяців динамічного спостереження в основній групі пацієнтів відсутність вогнища деструкції періапикальної ділянки виявили в 50,0% (6/12) випадків, зменшення межі розрідження на ½ і більше – у 33,33% (4/12), менше ніж на ½ – у 16,67% (2/12). У порівнювальній групі у 25,0% (3/12) випадків спостерігали повне відновлення кісткової тканини; у 33,33% (4/12) – зменшення розмірів вогнища деструкції на ½ і менше; у 25,0% (3/12) – без змін; у 16,67% (2/12) – збільшення вогнища періапикальної ділянки.

Через 12 місяців після проведеного лікування в пацієнтів основної групи розширення межі зони розрідження в періапикальних тканинах не виявляли; 58,33% (7/12) осіб мали повне відновлення кісткової тканини; 25,0% (3/12) – зменшення вогнища деструкції на ½ і більше від початкових даних; 16,67% (2/12) – менше ½. У групі порівняння в 41,67% (5/12) пацієнтів спостерігали повне зникнення вогнища деструкції; у 16,67% (2/12) – зменшення розмірів вогнища розрідження на ½ і більше від початкових розмірів; у 25,0% (3/12) випадків – без змін; у 16,67% (2/12) хворих виявлено збільшення періапикального вогнища.

Висновки. Проведене дослідження свідчить про ефективність поєданого використання ультразвукової обробки кореневих каналів і полікомпонентного антимікробного гелю в лікуванні хронічного періодонтиту, що підтверджено позитивною динамікою результатів за рік спостереження в основній групі у 83,3% випадків, проти 58,3% у групі порівняння.

Гасюк П.А., Радчук В.Б., Росоловська С.О., Воробець А.Б.

3D-ТЕХНОЛОГІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇХ ЗАСТОСУВАННЯ В ОРТОПЕДИЧНІЙ СТОМАТОЛОГІЇ НА ЕТАПАХ ПІДГОТОВКИ ЗУБІВ ДО ПРОТЕЗУВАННЯ

Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України, Тернопіль, Україна

Вступ. Натепер у клініці ортопедичної стоматології в контексті препарування зубів під металокерамічні конструкції протезів апробовано велику кількість різноманітних методик. Однак, керуючись загальноприйнятими протоколами препарування, існує ризик виникнення безпосередніх і віддалених ускладнень. Зазвичай застосовується тактика препарування опорних зубів без уступу, зішліфовування твердих тканин зі створенням надмірної конусності бічних стінок, що призводить до травми пульпи й погіршення фіксації ортопедичної конструкції. Дане положення спонукає до пошуку нових шляхів об'єктивізації стану твердих тканин зубів під час підготовки до протезування.

Мета дослідження. Оцінити стан кукси препарованих зубів за допомогою цифрового об'ємного сканування задля оптимізації й контролю глибини одонтопрепарування в пришийковій ділянці під металокерамічні конструкції.

Матеріали й методи дослідження. Стан кукси оцінювали в 40 пацієнтів із показаннями до протезування незнімними ортопедичними конструкціями. Дослідження проводили на зубах однієї функціональної групи. У першу дослідну групу ввійшли клінічні випадки, де одонтопрепарування проводили зі створенням клаसичного заокругленого скошеного уступу в пришийковій ділянці, у другій групі одонтопрепарування виконували з максимальним збереженням пришийкової частини коронки і створенням символу уступу. Для аналізу кукси препарованих зубів у контексті контролю глибини препарування під вищезгадані конструкції застосовано технологію цифрового 3D-сканування системи CAD/CAM.

Результати. Виготовляли розбірні гіпсові моделі для кожного клінічного випадку і сканували в системі CAD – цифровому об'ємному сканері NeWay компанії «Open Technologies». За допомогою вказаної технології на 3D-моделі визначали точну глибину препарування кукси. Для цього за допомогою комп'ютерного моделювання, використовуючи інтегроване в систему CAD програмне забезпечення «Exocad», на 3D-моделі визначали точну глибину препарування кукси шляхом моделювання штучної коронки й визначення її товщини в чотирьох точках, відповідно на медіальній, дистальній, вестибулярній і оральній поверхнях пришийкової ділянки. Так, у першій дослідній групі одержані величини коливалися в межах 0,6-1,0 мм, у другій – 0,25-0,54 мм.

Висновки. Підсумовуючи результати досліджень, можна зробити висновок, що дослідження методом цифрового об'ємного сканування для визначення й контролю глибини препарування досліджуваних зубів у пришийковій ділянці дає змогу більш точно й обережно підійти до питання щадного й раціонального одонтопрепарування під металокерамічні конструкції, запобігаючи розвитку безпосередніх і віддалених ускладнень.

Глуценко Т.А.

ЯКІСТЬ ДОГЛЯДУ ЗА ПОРОЖНИНОЮ РОТА ПАРОДОНТОЛОГІЧНИХ ХВОРИХ ІЗ СУПУТНІМ МЕТАБОЛІЧНИМ СИНДРОМОМ

Буковинський державний медичний університет, Чернівці, Україна

У структурі стоматологічних захворювань хвороби пародонта займають одне з основних місць і за соціально-економічною значущістю належать до найбільш актуальних проблем стоматології. Така висока поширеність захворювань пародонта, недосконалість ефективних методів діагностики, профілактики й лікування, а також їхній тісний взаємозв'язок із соматичною патологією зумовлюють медико-соціальну значущість цієї проблеми. Наявність супутньої соматичної патології, зокрема серцево-судинних, ендокринологічних, аутоімунних хвороб, є вагомим фактором, що визначає перебіг і прогноз захворювань тканин пародонта.

Метаболічний синдром – одна з найгостріших медико-соціальних проблем сьогодення. Поширення синдрому, взаємозв'язок зі способом життя й надзвичайно висока летальність від його наслідків об'єднують зусилля лікарів різноманітних спеціальностей для своєчасного виявлення і проведення правильних профілактичних заходів щодо запобігання виникненню ускладнень. Метаболічний синдром став однією з актуальних